

Till

kommunstyrelsen@upplands-bro.se

**Naturskyddsföreningens svar på Granskning av detaljplan för del av Tång 2:5 KS
18/0440****Natur**

Under förutsättning att de beskrivna skyddsåtgärderna och kompensationsåtgärder för naturmiljö, arter inklusive hotade och skyddade växt- och djurarter genomförs accepterar Naturskyddsföreningen den nya detaljplanen. *Vi vill dock påpeka vikten av att säkerställa tillräckliga resurser avsätts för övervakning och inspektion som åligger kommunen:*

- att beskrivna åtgärder genomförs,
- skyddet under byggperioden efterlevs,
- att skötselåtgärder efterlevs efter byggtiden.

Vattenmiljö

Att förändra från natur till hårdgjord yta har en negativ konsekvens på naturmiljön, samt ökad avrinning och föroreningsbelastning, av bland annat PFAS (se bil 1).

MKB bedömer att sammantaget blir konsekvenserna för planförslaget måttligt negativa efter åtgärder. Flödes- och reningskraven bedöms kunna uppnås det aktuella området, även om en *viss negativ påverkan sker genom ökade flöden och utsläpp från planområdet*. Naturskyddsföreningen påpekar de kumulativa effekterna, som även i detta projekt negligeras trots påverkan på Natura 2000 områden, Östra Mälarens vattenskyddsområde. Se bil 1 Kontrollprogram för Brofjärdens tillflöden!

Naturresurser

Planförslaget innebär ianspråktagande av *jordbruksmark*, dock bedöms jordbruksmarken inte som brukningsvärd. Naturskyddsföreningen instämmer i Länsstyrelsens påpekande att även jordbruksmark som idag inte anses brukningsvärd ska bevaras pga en osäker framtid.

Kumulativa effekter

Naturskyddsföreningen uppmanar kommunen att generellt lägga större vikt vid kumulativa effekter i exploateringsärenden.

Kumulativa effekter kan antas beröra många viktiga områden som hälsoeffekter, naturmiljö, vattenmiljö (se ovan och bil 1) och klimat som ska skyddas enligt lag. *Vi påtalar vikten av att ta hänsyn till Görvälnkilen*. Grönkilarna naggas i kanterna av flera projekt, både kommunala och i andra delar av regionen. Detta trots att flera regionala och kommunala planer påpekar den stora vikten att kilarna hålls samman, samt att dess funktioner och kvaliteter inte påverkas utav exploatering och bebyggelse.

Naturskyddsföreningen Upplands-Bro

/Carin Enfors, ordförande, Ringuddsslingan 23, 197 91 Bro, Tel: 070-536 26 15,
carin.enfors@telia.com

Bilaga 1**Kontrollprogram för Brofjärdens tillflöden**

Naturskyddsföreningen hävdar att kommunen bör ta ett helhetsgrepp över kommunens påverkan på Brofjärden. Både Bro och Kungsängen inklusive landsbygdsområden är avrinningsområden till Brofjärden som är vattenskyddsområde för Görvälns vattenverk.

Kommunen behöver ta initiativ till *ett löpande kontrollprogram* tillsammans med andra nyttjare av recipienten. Vi anser att den samlade hotbilden av olika genomförda, pågående och planerade projekt tillsammans utgör betydande miljöpåverkan. Speciellt med focus på PFAS-problematiken.

Avinningsområdet från Kungsängen inklusive landsbygd innefattar hela Brunna industriområde som har byggts ut och fortfarande byggs ut i snabb takt. Recipient är Tibbleviken/Brofjärden.

Brobäcken är det största och sannolikt det mest förorenade avrinningsområdet i Upplands-Bro. I avrinningsområdet finns Ragn-Sells, Heidelbergs bergtäkt och NCC deponi, alla med avvattnings till samma bäckar. Nedströms Ragn-Sells verksamhet finns stora affärskomplex och Bro Park med dagvatten till båda bäckarna och längre ner dagvatten från Bro samhälle. Genom åren har det brunnit flera gånger på Högbyp, hela Bro Centrum, i Skällsta industriområde

Hur mycket PFAS har använts och som har förorenat mark och vatten? Vad vet man om vattenkemi, biologi och sedimentens innehåll av föroreningar tex dioxiner, PAH, PFAS..... i Brobäcken?

Dagvatten är också en betydande källa för PFAS enligt Luleå Tekniska Universitet. Forskningen kring spridningen av PFAS via dagvatten visar att dagvattnet är en betydande transportväg för miljögiftet. Dagvatten anses därför vara en betydande källa till dessa föroreningar. Studien understryker behovet av effektiva åtgärder för att hantera och minska PFAS-föroreningar från dagvatten i urbana miljöer. Kunskap om hur PFAS ska omhändertas saknas eller är i nuläget bristfälligt. Man vet dock att våtmarker inte fångar upp PFAS. (Luleå Tekniska Universitet: Förekomst och koncentrationer av PFAS i vatten och bottensediment i urbana vattendrag påverkade av dagvatten.)

Med denna komplexa föroreningsbild bör kommunen utföra en studie av *???? namn på bäckarna* vattenkvalitet. Studien ska göra en sammanställning av data om vattenkvalitet och utsläpp till recipienten, även historiskt, undersöka vattenkemi (näring, metaller, andra föroreningar även PFAS), biologi och sediment med flöden (det vill säga transport av föroreningar). Det ska vara underlag för ett fortsatt kontrollprogram. Man vet inget om eventuella lager av olika föroreningar i *bäckarnas och sjöarnas* sediment som kan transporteras vidare ut i Brofjärden vid höga flöden. Att göra denna studie är nödvändig inte minst för att klargöra riskerna för Görvälns vattenskyddsområde för två miljoner människor och ett viktigt reproduktionsområde för fisk. Naturskyddsföreningen vill därför också trycka på vikten av anpassning till ett förändrat klimat. Varmare perioder och skyfall kommer att bli vanligare.

Det Naturskyddsföreningen för fram är nödvändig kunskap för att kunna göra seriösa MiljöKonsekvensBedömningar för att belysa betydande miljöpåverkan av vattendragen. Det gäller såväl kommunens olika projekt i Bro som verksamheter och Norrvattens behov av kunskap om vattenskyddsområdet. Dessa projekt bör samordnas.